

Breda K.160

1. az dē kipenēnē klā.mper zin - zēin zē banj
2. mēnē vri.nt iz dē blumē gō:ŋ gitē
3. te:gəswu.rəX spmē zale.mar me:r me:i mēfjinēs
4. spitən is lastəX wē:rək
5. ubdasXip kre.gəzē bēsXimēld bro:rt
6. dē timerman e:īdēnē splmtər m zēnē vŋjər
7. dē sXipər lēktē zē lipən af
8. mda fēbrik is niks tē zin
9. kumdē gēijs hi:r mēŋ kī.nt-jē (*soms kint-jē*) - kum
10. bō:s tapt ū.ns fi:r put-jēz bi:r - put-jēs
11. brē.ŋdū.ns twe:i kilo kēsē
12. zēbē mē.tər vē:ivē dri litērs wē:in cē:itXədrŋkē
13. hēi wōu mē slō:n me.nē knapəl
14. ikēp sēj kni gēzin
15. vastenō:rvēt wōr ni fō:l mir gēvi:rt
16. ig bēm blē:i dak mē:j xali ni mē:j gēgō:n zē:i - of : bēn
17. ikēpēt ni Xədō:n manēkē
18. wi he.gēt Xədō:n - dēn dijē ditō:r ɔ:ŋkumt
19. spmēkup - spmēwē:bē - rō:vēzbul
20. pēt - mats - banj - wā:i - padēstul - of : dyvəlt-jēz-brō:rt - hēX - kīkfus - of : kīkər - vlmēdər - of : kēpəl | bēna.ut = *benauwd* |
21. dijē vē:nt hē:j hē:l dē wē.rəlt lō:tē vē:xtē
22. iksalu krō:lēkēs Xē:vē
23. ɛŋlā.nt lō: fō:l ɔuwē sXē:pən avbrē:kē
24. ɛ:i e. fan zē lē.vən iz enē bē:t Xəkregē
25. gif mē twe:i brē:jē stē:mē - brē:jər - dē brē:jstē - of : dē bri:tstē
26. da stambe:lt stō:tō:r ni mir
27. dijē man e.jdē lē:vē azēnē grō:itēnē:r
28. lysifer is nij mdēnē:mēl gēble:vē
29. dē kmdērse:n mē:tē mī:stēr nō:dēzē:j gēwist
30. ikantuX ni kumē vō:rdak Xē:rē:t bē:n
31. dē kujē drŋkē gē:rē leinzō:tmē:l
32. ɛi kani Xō:n wē:rēkē - ɛi e.j kē:lpēin
33. stīktēz enē stē:l in dijēm bē:zēm
34. nē:jē mītē kē:gēls wōrnimēr gēspa:lt
35. ɛ:i - ik ēbal twe:j kē:rēz - of : kē:r umu gērupē
36. di pē:r is ni rēip dō:zī:tnugēnē wī:tē pī:t ī:n
37. zē zēinō:t fē:lt
38. zē:jtēm e:st sēj gē:lt ɛ:lōpēn upmō:kē
39. ɛi zal et nō:rt wē:it brē:ŋjē
40. zīs dēlēft fandērē mēlēkwēit
41. dē mamut sēn vrōuw bēsXē:rēmē
42. mdē sXēldē zwēmēn is Xēvō:rēlēk
43. ɛi e.j fō:l prō:t umdati stē:rēk is
44. wē:i mutē dō:r dēlēft fan ēbē en jali dā:ndēr ēlēft
45. ēlēptabēt iz uplīXtē
46. ū.nzē mētsēlēr iso vē:t a:zē vē:rēkē
47. zē sprŋjē wit wē:itstē kan vō:rē wēdēsXap - of : umtē wē:dē
48. dēm bō:mkwē:kər zaltēm bō:mmentē (*ouder mtē*)
49. dūde:stārō:m - of : dūde:stārō:m dīXt
50. ɛd bēgmētē lē:jē vurde:stē mīs - dō:Xmīs - of : dē lō:tē mīs - t̄luf
51. bē:dēsprā:i - kīkērdrīl - vēsprā:jē - cē:itsprā:jē - cēidbrā:jē - klō:rmō:kē
52. di vrōwē:tər ɔ:r lō:tē knīpē
53. zēn vō:dēr e.tēm zēs jō:r laŋ nō:r sXō:lō:tē gō:n
54. ikēbēm afXērō:jē zolō:t lā.stwō:tər tēgō:n
55. vō:lē vē:rzē zidī:rnifō:l
56. kōlsē putē zēini fō:l wē:rt
57. | sXitər = *ovenpaal* |
58. mē:rē:tstnuX tē kōut um tē kē:tsebālē
59. di kēs Xīvdēldər līXtē:j
60. ɛi truk et pē:rt un zēnē stē:rt
61. mdijē tsit kwa.mē jAlījī:r alē jō:rē nō:dē kērēmēs
62. dē pō:tər zē:j dad ū.nzē livēnē:r vulmōkt is
63. gē zā:g mē wēl mar gē spro:k ni tē.gēmē
64. dē zwō:lywē zAlē gā:u tryXkumē
65. gō:dē gēi vandō:X ni kō:rtē
66. e:tē zAlī uk Xē:rē kēs
67. zēnē mō:tər is kēput
68. ɛ tīsēnē wē:rēmēn dāXēwist ēntīzēnē zāXtēn-ɔ:vēt
69. da manēkē lupt up sēm blō:tē vutē
70. dō:r izēnēm bast mdēkan
71. ik wōuw datēpōst enēm brif brūXt
72. ikēpēin ɔ:mēn art
73. ikāmē.Xmdwāsē mē:nsēn umgō:n
74. nō: sXūftēit - of : sXaftēit spanē wēt pē:rt mdē nywē kar
75. ikēp wā kō:is van vō:dēmīdēgal
76. dē zō:n van dē kō:nēŋ iz uk suldō:t Xēwist
77. wītē gēi gmēm bō.Xmō:kər tē wō:īnē
78. di rō:zēn ēbēlāŋjē dō:rēs
79. ik Xēlō:rīvēr gmstē:k fan
80. tkī:nt-jē wās dō:rt fusēt kumē dō:rpē
81. zēn ɔ:rēn en zēn ɔ:īgē lō:rpē
82. dēr dū:xtērkēnīs mē:jēŋ kērēfēkē nō:t bus-Xēgō:n um brēmbe:zīs tē plākē
83. dō:r izēnē spōrt fan di lē:r
84. ɛi zētēn ēŋ kwē:kup - of : ɛi kwē:ktēn e:lart
85. tfulēk suXt nīks ā:ndērs as Xē:lt ɛ:n rē:īkdum
86. dērē munt iz dro:X fandēn dust
87. dijē wēX lō:p krum - ɛtīz um dō:r lā:īnst
88. ikēp fērdēklē:īnē ɛntrūmēlt-jē gēkūXt
89. dēm buk is Xēsturēvē umdatīēnēkustīŋgēslīktē.t
90. zēnlit-jē wās kurt ēŋ gut
91. mdē sXō.dywīstēdbestē
92. enē sXātər mut gut kēnē (*soms ook kanē*) mīkē
93. zukt is nōr mēnēnut | *verkl. ujkē - mv. ujē* |
94. ikwē:it ni wō:r ikēmūt Xō:n zukē
95. enē kulē kēldēr is Xut furtbī:r | *frīsē = frīsē* |
96. ik mus kujēbludrŋkē - um ɔ:ntē stē:rēkē
97. ik mut e:stēt fujēr - of : fu:r mdē stal brē:ŋjē
98. mēm bry:r (*meer brū:r*) wās muj
99. dē mēlēŋbū:r mōkt enē grō:itē runtē - of : rut
100. dijē kē:rēmēlēk iz dān en zy:r - sty:rēmēr mē:j trāX
101. wēi zōuwē dijē pat kēnē valēn mēny:r
102. dēr val nīks up ɛm ɔ:ntē mē:rēkē - sēky:r - sēky:r
103. ɛi kum nō:tē mēnytē lō:t
104. m itō:lējē zēin bē:rēgē di vy:r spōuwē
105. dārēvdē gēi dō:r up tē dōuwē
106. m bō:m ēbē zēn stāk fandē brāXēvō:rē
107. gē mut ū.ns fō:lēn ɛs kumē kō:rē

108. hei is fan lø.və gəkumə me.jəŋ gujə pørtəmənə.
 109. di dør is fan bykəndut Xəməkt
 110. əŋ gətrə-udə vrə-u mat kanə nɔ:jə
 111. ikəb i:r gras Xəzə:jt - martwas Xij guj zə:t
 112. dəm brəuwər ze.jtat nuX tə dy:r iz um tə bəuwə
 113. bakə - iX bak - gəi bakt - hei bakt - bakti - wəi
 bakə - iX baktə - gəi baktə - hei baktə - wəi
 baktə - wəi hēbə gəbakə
 114. bijə - iX bij - gəi biit - hei biit - wəi bijə - bijə
 wəi - ik bo:j - ikəp Xəbo:jə - bo:jə zəelijuk
 115. tizəŋ kləint-jə mar tizəŋ fəint-jə
 116. gəkəndi:r ə:jərs kreigən ubdə mart
 117. əi e. Xəze.tati ɔ:mə zal dəŋkə
 118. də məitse.jtati gələikat
 119. dər wə:rə vəif prəizə
 120. undər dijən əikəmbo:m ləgə vəl əikəls
 121. twə:tər zal gə:ŋ ko.ukə - tkukt al
 122. to:jsnuXrun - tis nuX mar pas Xəməit
 123. majənəsə məkə zə mrtəndə:jər van ən əsi
 124. da bumkə zaltə:rmujələkənə grujə
 125. də pəstə:re.j Xujə wəin
 126. ũ.nz əuw əiziz əfXəbrā.nt
127. də mələk spət əitən əier vandəkuj
 128. də kəstər (*meer kustər*) ləi fur də pəsəsi
 129. də bəris fandə krəiwo:gə bəigə dərət XəwiXt
 130. də twe.i dətsərs kwə:mə nar bəitə
 131. zəbənəm bunt əm blə.u gəslo:m (gəslo:gə)
 132. də sawzis wə flə.u
 133. də snə:ru le.itik
 134. tizən ə.wəXəit Xələ.jə daku gəzin əp
 135. niwpo:rt wər nəw ən ə:lə niwə stat
 136. dun - iX dujət - gəi dugət - əi dudət - wəi dunət -
 jəli dunət - zəli dunət - iX de.jət - gəi de.jət -
 hei de.jət - wəi de.jənət - jəli de.jənət - zəli
 de.jənət - de.jik da - de.tijət mar - de.jə zəlijət
 mar
 137. do:pə - do:pklə:t - do:pfunnt - də suldə:tə
 138. duse - hei dust - hei dustə - əi əXəduse
 139. bmdə - of : bme - iX bmt - gəi bmt - hei bmt -
 wəi bmdə - of : bme - jəli bmdə - of : bme - zəli
 bmdə - of : bme - bmti - bunti - ikəp Xəbundə -
 of : Xəbunə
 140. *Locale landmaten* : —
 141. *Waternamen* : də mə:rək - əŋ lə:ikə

De naam van deze gemeente in haar eigen dialect is bredə.

De inwoners heten : bredə:mə:rs of brədə:sə (meest) of brədə:gənə:r (zelden) of : brədə:mə:r

Geen bijnaam. In Oosterhout zegt men ervan kə:l - sXrə:l en brytə:l

Aantal inwoners op 1 Januari 1946 : 82191.

Taaltoestand. Wijken heeft men in deze oude stad niet. Misschien is als zodanig te beschouwen : dən'ɔ:dsik (Haagdijk). Het dialect vertoont geen locale verschillen, alleen West verschilt van de rest, heeft meer invloed van Princenhage ondergaan. Er wordt veel A. B. gesproken. Er is veelsoortige nijverheid.

Zegsman : Schuurmans Nicolaas Joannes ; 38 jaar ; geb. te Breda (in een deel dat vroeger onder Princenhage hoorde, in Buurtstede-Heike) ; woonde vanaf zijn 2^e jaar in de stad Breda ; religieus broeder ; docent aan de R.-K. Leergangen voor de opleiding M. O. Nederlands ; woonde 4 jaar in Hulst, 3 jaar in Oosterhout. V. uit Breda, M. uit Oosterhout ; spreekt zelf A. B.

Opm. : Zegsman meent wel dat de Bredanaar **ɾ** ip. v. r bezigt.